

Remissyttrande från Kalmar Energi Värme AB

Avseende: Boverkets förslag till föreskrifter om energihushållning och värmeisolering (BFS 20xx:A26, A27–A30, A33)

Inledning

Kalmar Energi Värme AB, nedan Kalmar Energi, tackar för möjligheten att lämna synpunkter på Boverkets förslag till nya föreskrifter om energihushållning och värmeisolering.

Kalmar Energi är ett energibolag som driver och utvecklar fjärrvärme, elnät, stadsnät och andra samhällsviktiga energitjänster, främst inom Kalmar kommun. En central del av bolagets uppdrag är att bidra till ett robust, kostnadseffektivt och långsiktigt hållbart energisystem, där leveranssäkerhet och effektbalans - särskilt vintertid - är avgörande.

Utformningen av byggreglerna har stor betydelse för utvecklingen av såväl det lokala och regionala energisystemet. Mot bakgrund av framtida elektrifiering, ökade effektutmaningar i elnätet och behovet av ett mer robust energisystem bedömer Kalmar Energi att vissa justeringar av det föreslagna regelverket är nödvändiga för att reglerna i högre grad ska bidra till ett robust, kostnadseffektivt och långsiktigt hållbart energisystem.

Sammanfattande synpunkter

Kalmar Energi ser positivt på ambitionen att skärpa energikraven i byggnader. Samtidigt bedömer vi att de föreslagna föreskrifterna i flera avseenden riskerar att motverka ett effektivt energisystem genom att:

- styra mot ökad elanvändning och högre eleffektuttag vintertid,
- premiera installationstekniska lösningar framför förbättringar av byggnaders klimatskal, samt
- missgynna kollektiva energilösningar såsom fjärrvärme och kraftvärme, trots deras dokumenterade systemnytta.

I ett läge där elnätets kapacitet är ansträngd, särskilt i södra Sverige, anser Kalmar Energi att byggreglerna i betydligt högre grad behöver bidra till minskad effektbelastningen och ett robustare energisystem till gagn för samhället som helhet.

Övergripande synpunkter

1. Byggreglerna saknar tillräckligt system- och effektperspektiv

Byggreglernas huvudsakliga inriktning bör vara att säkerställa byggnader med:

- lågt värmebehov beräknat utifrån byggnadens värmeförluster snarare än energitillförsel,
- lågt eleffektuttag, särskilt under den kalla årstiden då elnätet är som mest belastat, samt
- god långsiktig energieffektivitet genom väl dimensionerade och välisolerade klimatskal.

Den föreslagna modellen för energiprestandatal riskerar emellertid att i praktiken styra mot ökad elanvändning för uppvärmning vintertid. Detta sker trots att just denna utveckling förvärrar effektutmaningarna i elsystemet under perioder med hög belastning.

Kalmar Energi anser därför att regelverket i betydligt högre utsträckning måste ta hänsyn till elsystemets faktiska förutsättningar och behovet av effektavlastning i elnätet, snarare än att ensidigt fokusera på köpt energi uttryckt som årlig energimängd.

2. Viktningsfaktorerna är inte teknikneutrala i praktiken

Kalmar Energi bedömer att de föreslagna viktningsfaktorerna (el 1,8 och fjärrvärme 0,7) inte längre är teknikneutrala givet dagens tekniska utveckling.

Moderna värmepumpar uppnår i dag normalt årsvärmefaktorer som tydligt överstiger den nivå där fjärrvärme missgynnas i energiprestandaberäkningen. Detta medför att elbaserade uppvärmningslösningar systematiskt gynnas, oavsett:

- byggnadens klimatskal och faktiska värmeförluster
- uppvärmningslösningens effektpåverkan på elsystemet, eller
- förekomsten av restvärme och kraftvärme i alternativa uppvärmningslösningar.

Konsekvensen riskerar att bli att fjärrvärme och kraftvärme trängs undan även i situationer där dessa lösningar är såväl samhällsekonomiskt och miljömässigt fördelaktiga. Detta är särskilt problematiskt eftersom dessa system är centrala för att:

- begränsa uttaget av eleffekt i tätorternas elnät,
- möjliggöra lokal och planerbar elproduktion nära elanvändarna, samt
- ta tillvara restvärme som annars skulle gå förlorad.

Kalmar Energi anser därför att viktningsfaktorerna behöver ses över och justeras så att faktisk teknikneutralitet uppnås.

3. Eleffektkravet behöver ges verklig styrverkan

Kalmar Energi tillstyrker införandet av ett eleffektkrav. Samtidigt bedöms den föreslagna beräkningsmetoden riskera att få begränsad – eller ingen – faktisk styrverkan för byggnader som värms med värmepump..

När eleffektkravet baseras på schablonvärden som inte speglar moderna värmepumpars verkliga driftförhållanden uppnås inte syftet att begränsa eleffektuttaget där detta är samhällsekonomiskt mest angeläget.

För att eleffektkravet ska bidra till verklig effektminskning bör det:

- bättre återspegla faktiska drift- och dimensioneringsförhållanden, samt
- utformas så att även byggnader med värmepumpar omfattas av kravet på ett meningsfullt sätt.

4. Risk att solenergikrav motverkar klimatskalsåtgärder

Kalmar Energi ser en risk i att egenproducerad och egenanvänd solceller tillåts reducera byggnaders energiprestandatal.

En sådan konstruktion innebär att solcellsinstallationer kan användas för att kompensera för brister i byggnadens klimatskal. Detta riskerar att:

- försvaga incitamenten till energieffektiv byggnadsutformning, samt
- ytterligare förstärka styrningen mot elbaserade uppvärmningslösningar.

Byggreglerna bör i första hand styra mot faktiskt minskning av energianvändning, med särskilt fokus på lågt eleffektbehov vintertid. snarare än energivolymer på årsbasis. Reglerna bör inte skapa incitament för lokal elproduktion som inte adresserar effektproblematiken under årets kallaste perioder.

Därutöver finns en tydlig risk för att krav på solcellsinstallationer leder till kostsamma förstärkningar av elnätet för att hantera höga inmatningstoppar under ett fåtal sommardagar, samtidigt som det systemmässiga behovet av denna el är begränsat vid dessa tillfällen.

5. Energikrav på befintliga lokalbyggnader bör hanteras med stor försiktighet

Införandet av direkta energikrav på befintliga lokalbyggnader innebär ett betydande avsteg från tidigare principer i byggreglerna.

Med den föreslagna utformningen, där teknikneutralitet inte säkerställs, finns en uppenbar risk att kraven ytterligare förstärker elnätens effektproblematik vintertid. Detta då värmepump riskerar att framstå som den primära energieffektiviseringsåtgärden utan krav på förbättring av byggnadens klimatskal.

Ett ensidigt fokus på köpt energi i kombination med nuvarande viktningsfaktorer missgynnar kollektiva system som fjärrvärme, där energiomvandling och energiåtervinning sker utanför den enskilda byggnaden men med tydlig systemnytta.

Kalmar Energi anser att eventuella framtida krav på befintliga byggnader måste föregås av fördjupade system- och konsekvensanalyser, särskilt avseende:

- påverkan på elsystemets effektbalans, samt
- de samhällsekonomiska kostnader som ett ökat eleffektbehov vintertid från befintlig bebyggelse medför.

Avslutande synpunkter

Sammanfattningsvis anser Kalmar Energi att byggreglerna behöver justeras för att i högre grad stödja:

- låga eleffektuttag, med särskilt fokus på vinterperioden,
- starka och välisolerade klimatskal samt låg resursförbrukning, inte endast av energi utan även av exergi, samt
- ett robust energisystem där kollektiva lösningar såsom fjärrvärme och kraftvärme ges rimliga och långsiktigt stabila förutsättningar.

Kalmar Energi ser positivt på en fortsatt dialog med Boverket kring hur regelverket kan utvecklas för att bättre samverka med energisystemets faktiska förutsättningar, särskilt i elmässigt ansträngda regioner. Vi bidrar gärna med lokal och regional systemkunskap i det fortsatta arbetet.

Kalmar 2026-04-16

Med vänlig hälsning

Daniel Jedfelt
Strategichef Kalmar Energi

Anna Karlsson
VD och Koncernchef Kalmar Energi

